

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “สถานการณ์และแนวทางการใช้ ICT เพื่อการพัฒนากลุ่มสตรีด้อยโอกาสในประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีโทรคมนาคมและการสื่อสารหรือ ICT ในกลุ่มสตรีด้อยโอกาสในประเทศไทยเพื่อให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จาก ICT ได้อย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป เป็นการวิจัยที่ใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (mixed research method) คือใช้วิธีการวิจัยทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพดังต่อไปนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร คือ กลุ่มสตรีด้อยโอกาสในประเทศไทยที่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์โดยเลือกที่กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์กำหนด โดยกลุ่มสตรีดังกล่าวมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ให้บริการของศูนย์ฝึกวิชาชีพสตรีและเด็กหญิงประจำภูมิภาคของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์ คือจังหวัดลำปาง จังหวัดเชียงราย จังหวัดศรีสะเกษ และศูนย์ที่ทำหน้าที่ในการให้บริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม หรือที่เรียกว่า ศูนย์ USO NET ที่ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการโทรคมนาคมเพื่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการต่าง ๆ ที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น

กลุ่มตัวอย่าง คือกลุ่มสตรีด้อยโอกาสที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง ตามคุณลักษณะและตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์คือ มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ให้บริการของศูนย์ฝึกวิชาชีพสตรีและเด็กหญิงประจำภูมิภาคของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์ และศูนย์ที่ทำหน้าที่ในการให้บริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม (Universal Service Obligation : USO) หรือที่เรียกว่า ศูนย์ USO NET โดยเลือกจาก 3 เขตพื้นที่ 3 จังหวัดที่มีความต้องการด้าน ICT คือจังหวัดลำปาง จังหวัดเชียงราย และจังหวัดศรีสะเกษ โดยเลือกสตรีที่เป็นกลุ่มด้อยโอกาสจังหวัดละ 30 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 90 คน

เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม โดยใช้วิธีแจกแบบสอบถามในช่วงการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จาก ICT ในการสื่อสารยุคเศรษฐกิจดิจิทัล จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว 12 ข้อ และส่วนที่ 2 ประสิทธิภาพ ความรู้ และทักษะเกี่ยวกับ ICT 10 ข้อ โดยการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญด้าน ICT เพื่อการพัฒนากลุ่มสตรีด้อยโอกาส

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือสถิติเชิงพรรณนา คือค่าความถี่ และค่าร้อยละ

การวิจัยเชิงคุณภาพ

เป็นการศึกษาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants) จำนวน 30 คน โดยเลือกแบบเจาะจงจากกลุ่มผู้นำ

กลุ่มสตรีด้วยโอกาสที่เป็นตัวแทนจากแต่ละกลุ่มอาชีพ โดยมี 3 กลุ่มอาชีพหลักรวมทั้งกลุ่มอาชีพอื่น ๆ ด้วย จาก 3 เขตพื้นที่ 3 จังหวัดที่มีความต้องการด้าน ICT คือจังหวัดลำปาง จังหวัดเชียงราย และจังหวัดศรีสะเกษจังหวัดละ 10 คน รวมเป็นจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งสิ้น 30 คน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่มย่อย (focus group discussion) ในช่วงที่มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของแต่ละภาค

เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่ในการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ที่จัดประชุมกลุ่มย่อยหลังการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จาก ICT ในการสื่อสารยุคเศรษฐกิจดิจิทัล จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการพรรณนาความ

